

Een nieuwe manier om veeren aan
te brengen en de methode om
ze te vervaardigen.

DOOR

S. A. COXON, L. D. S. I.

Het is een bekend feit, dat veeren erg lastig zijn en nooit moeten gebruikt worden als men er buiten kan. Maar toch worden ze dikwijls gebruikt. De heeren ASH and SONS alleen maken tusschen tien en twintig duizend paar per jaar en deze bestaan allen uit edel metaal; en als men dit getal veeren, en die, welke andere fabrikanten maken, in 't oog houdt, dan blijkt, dat de zoo vaak veroordeelde veeren toch zeer geliefd zijn en ik durf als mijn verwachting uitspreken, dat men het met mij eens is, dat wij allen gevallen ontmoeten, waarin zij absoluut noodig zijn.

Om een weerspanning gebit, dat anders steeds zou vallen of in den mond rondglijden, bij bejaarde personen of waar belangrijke absorptie van de processu alveolares heeft plaats gevonden, vormen zij het beste middel om het gebit op zijn plaats te houden.

De reden, waarom veeren zulk een slechte reputatie hebben, is, dat dikwijls in een overigens goed afgewerkt gebit, de veerdragers slecht zijn geplaatst, geen voorzorgen genomen zijn voor de onbelemmerde werking van de veeren en de wang er niet voor beschut is.

Men houde ook wèl in 't oog, dat de bedoeling van veeren alleen is om kunstgebitten op hun plaats te houden dáár, waar geen zuigvermogen bestaat en niet om slecht passende en heen en weer schuivende gebitten, die anders in den mond niet geduld zouden kunnen worden, draagbaar te maken. Een ander punt van belang is, dat nooit veeren moeten worden gedragen van grooter sterkte, dan volstrekt noodig is. Een groot deel van het ongemak, dat veroorzaakt wordt aan het slijmvlies van den mond, is toe te schrijven aan het gebruik van veeren van te groote sterkte.

De plaats voor den veerdraager is de eerste zaak ter overweging. De eenmaal aangenomen plaats, gesteld dat overigens alles normaal is, ligt tusschen den tweeden bicuspis en den eersten molaar en stellig is dit juist. Maar bij het aanbrengen van de veerdragers moet men er steeds op letten hoe lang de veeren zullen moeten zijn.

Deze lengte nu krijgt men gemakkelijk door deze dragers aan te brengen terwijl de tanden in was zijn geplaatst. Vraagt men nu den patient den mond wijd te openen, dan kan men met een passer den afstand meten van den kop van den boven- tot den beneden-veerdraager. Dit geeft nauwkeurig de lengte van de verlangde veer. Bij het maken van een veer moet de lengte gelijk zijn aan den afstand tusschen de beide veerdragers bij wijd geopenden mond. Dan is het

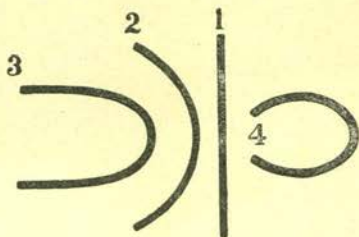

Fig. 1.

buigvermogen voldoende om te verhinderen, dat de veer verkeerd buigt bij het sluiten van den mond.

De veer moet zijn in de positie van Fig. 1, N°. 2 als de mond open is, en van Fig. 1, N°. 3 bij gesloten mond. Als tijdens het sluiten van den mond de veer buigt als in Fig. 1, N°. 4, dan zal hij neiging hebben om het gebit van zijn plaats te duwen en naar voren te stooten.

Als eerst de dragers in de wasplaat gezet worden, zoodat de tanden zich naar deze moeten schikken, in plaats van de veerdragers naar de tanden, zal er veel minder kans bestaan, dat de veeren last veroorzaken. Bij het opstellen der tanden moet men altijd zorgen, dat de veeren onbepaald kunnen werken, en de porte-ressorts ver genoeg naar voren plaatsen om te verhinderen, dat de veeren tegen de spieren achter in den mond stooten. Men bedenke hierbij steeds, dat een gebit in was gemakkelijker veranderd kan worden, dan dat men later de molaren kan afslijpen als het stuk klaar is.

Als het eenigszins mogelijk is, moet men zorgen, dat de veeren zich altijd in een gleuf bewegen, of op de binnenkant van een vleugel, als het gezicht dun genoeg is, daar dit verhindert, dat de veer doorzakt en de wrijving tegen de wang doet ophouden. Om het doorzakken te verhinderen waar noch gleuven, noch zijvleugels kunnen worden gebruikt, bedient men zich vaak van een stift, waardoor de beweging wordt gestuit, maar gewoonlijk geven deze veel last en zijn moeilijk te bevestigen.

Laat ik u nu een draaijen en oog beschrijven, die het gebruik van dergelijke stuitpennen overbodig maken, daar de stuit in de veerdrager zelf is aangebracht, welke stuit zich beweegt in een gleuf, die in het oog is uitgevijld; dit geeft de veer voldoende vrijheid van beweging om haar werk te verrichten en verhindert te gelijk het doorzakken, zoowel als het te ver naar voren komen van de veer. Een blik op de teekening (zie Fig. 2) zal dit, dunkt me, duidelijk maken.

Laat ik nu een methode meedeelen, om veeren aan

kunstgebitten te bevestigen op zóódanige wijze, dat ze

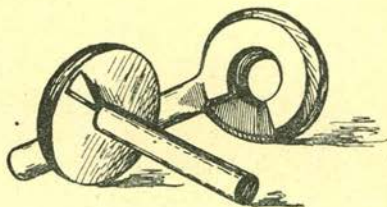

Fig. 2.

door den patient gemakkelijk zoowel afgenomen, als weer bevestigd kunnen worden. Dit wordt verkregen door middel van sleuven, aan het kunstgebit aangebracht, terwijl de veerdragers worden vastgemaakt aan een blokje, dat in de sleuf kan glijden. Nu beschouwe men een oogenblik de teekening (fig. 3) en men zal het blokje ongeveer half in de sleuf zien steken. De afstand tusschen de twee verticale lijnen geeft den afstand aan, waarover men de porte-ressort kan bewegen als het stuk voltooid is. Dit is zeer nuttig, omdat wanneer de veerdragers op een minder goede plaats mochten zijn aangebracht, men den stand gemakkelijk kan veranderen eenvoudig door het blokje te verschuiven. Ook kan men soms verlichting verschaffen, wanneer het gebit te veel op de gingiva drukt en deze pijnlijk wordt, en het niet wenschelijk is iets weg te vijlen; door den stand van het blokje te veranderen kan men den druk op een bepaalde plaats in meerdere of mindere mate opheffen. Bovendien is men in staat de veeren stevig op de dragers vast te draaien en deze de juiste positie ten opzichte van elkaar te doen innemen, waardoor rond draaien wordt voorkomen.

Fig. 4 vertoont een ander soort sleuf; deze bestaat uit een stuk half ronde draad, omsloten door een opengespleten buisje, wat soms verkieselijk is boven de platte sleuf en plugger te maken is.

Nu komen we tot het maken van de sleuven. De

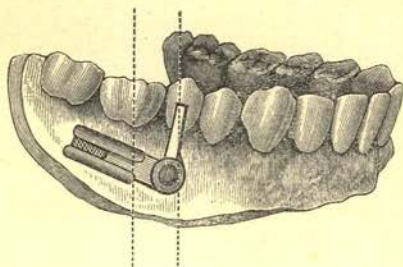

Fig. 3.

methode, die ik volg, is om een stukje metaal, plaat N°. 4. in een stuk staal te plaatsen met een spleet er in, fig. 5,

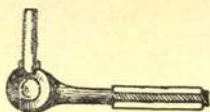

Fig. 4.

en een schroef met vleugels bovenop om de plaat vast te houden. Men vijlt langs de kanten tot de plaat glad

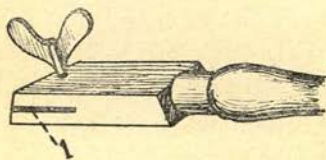

Fig. 5.

is met het staal en als men hem er uit neemt, heeft men een stuk metaal van de juiste grootte om de sleuf te

maken. Men legt nu de plaat op het aambeeld, Fig. 6, en

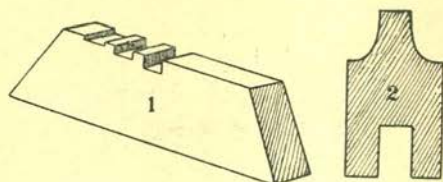

Fig. 6.

hamert het achtereenvolgens in de reeks kerven met de daarbij behorende sleufplooier, N°. 2.

Dan neemt men het metaal, dat nu een vorm heeft als in fig. 7

Fig. 7.

en legt het blokje er in (n.l. het stuk metaal, dat in de sleuf moet kunnen glijden, zie Fig. 3), men plaatst dit in de laatste kerf van het aambeeld en klopt of drukt de randen naar beneden. Op deze wijze krijgt men een veerdrager en sleuf van steeds dezelfde afmetingen en juist passend, wat van veel gewicht is.

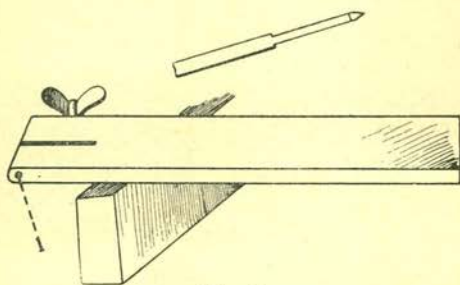

Fig. 8.

Fig. 8 is een instrument als Fig. 5, maar dienend om het blokje te maken. Het gat op zij dient om een boor door te laten, waarmee een gat in het blokje kan worden geboord, waardoor

de draaipen moet steken; hierdoor vermijdt men het boren buiten het middelpunt van het blokje.

Nu een woord over de veeren zelf. Ik denk, dat er zeer weinigen onder ons zijn, die niet de gegroefde streepjes in de wang hebben gezien, welke veroorzaakt worden door de hobbelige oppervlakte van de veeren. Om dit te vermijden omkleedt men soms de veeren met elastiekbuisjes, maar mettertijd brengen deze groote last teweeg, daar het elastiek zeer kwalijk gaat rieken. Waar deze wrijving tegen de wang mocht plaats hebben, laat ze zich vermijden door het gebruik van veeren met gladde oppervlakte. Deze worden gemaakt van vierkant draad en daarna op de slijptafel gepolijst. Het gevolg is, dat men een veer krijgt, die geen irritatie

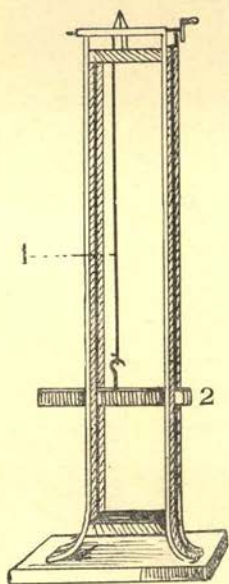

Fig. 9.

van de wang te weeg brengt en veel minder kans heeft voedsel op te nemen, dan die welke meestal gebruikt worden.

Het maken van veeren in de werkplaats is bijna geheel verouderd, waarom misschien sommigen van de lezers er belang in stellen hiervan iets naders te vernemen. Met den toestel, aangegeven in fig. 9, kan men veeren maken, met linksche of rechtsche windingen en waar veeren neiging hebben tot draaien, zal men bevinden, dat door het plaatsen van een rechts en een links gewonden veer aan het kunstgebit, men dit bezwaar geheel te boven kan komen. (In Fig. 9 is 1. een draad, die gewonden wordt en 2. een

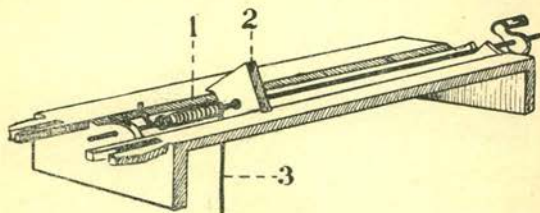

Fig. 10.

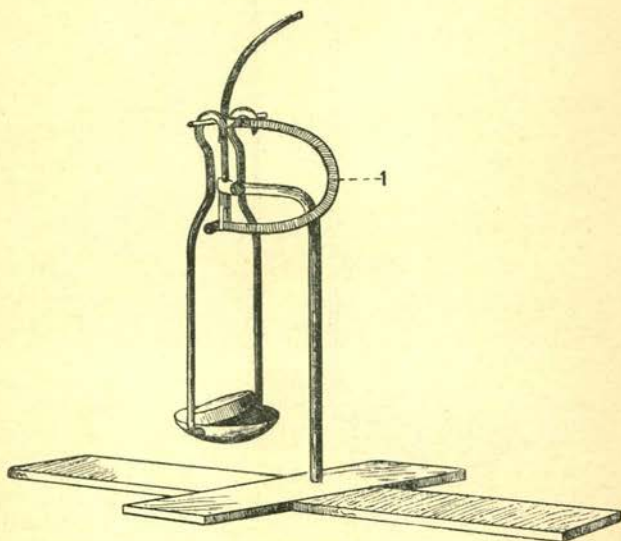

Fig. 11.

gewicht, dat zich in gleuven beweegt om de draad strak te houden.

In Fig. 10 is 1. een reeds gedeeltelijk op den mandril gewonden draad. 2. Een mandril-leider om afwijking te verhinderen 3. Uiteinde van de draad. 4. Kruk, waarmee gewonden wordt.)

Fig. 11 is een toestel om de kracht van veeren te meten. No. 1 stelt voor een veer. Veeren, die gemaakt zijn van metaal van dezelfde dikte, blijken bij proefneming toch vaak verschillend van sterkte. Neem b.v. een veer, die eenigen tijd gedragen is, terwijl de pendant gebroken is; de overgebleven veer is nu van onbekende sterkte. Nu kan een proef met den bedoelden toestel ons omtrent het juiste weerstandsvermogen inlichten. Dit is nuttig, daar men aantekening kan houden van de genomen proeven en men zoo steeds een veer kan plaatsen even sterk als de vorige.

C. B.

(Journal of the British Dental Association).

